

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 150. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišstvo je v Ljubljani
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Solnce in dež.

LDU Beograd, 6. aprila. Iz mpo-
glih krajev države so prišla poročila
o deževnem vremenu in da se ni
bati da bo setev propadla.

Ker je glasom ukaza pokrajinske
vlade za Slovenijo na povelje poli-
cajdemokratskega ministra Draško-
viča pod strogo kaznijo prepovedano
izpregovoriti v javnosti besedo

»mobilizacija«, bomo v bodoče go-
vorili le o solncu in dežju. Kakor
se zatrjuje poluradno, je sedaj v ce-
li državi dež. V interesu javnega mi-
ru in reda bi pa bilo, če se prepove-
sta tudi ti dve besedi, da se bomo
tembolj zavedali, da smo postali
svobodni državljani svobodne in
in neodvisne kraljevine SHS.

„Obznanja“ in zaupnica vladi.

LDU Beograd, 6. aprila. Ustavo-
tvorna skupščina se sestane v petek
na sejo. Na dnevnem redu sta inter-
pelaciji posl. dr. Markoviča (komu-
nista) o »Obznani« in posl. Stojica
na ministrstvo za agrarno reformo.
Ko bo minister dr. Markovič odgo-
voril na interpelacijo dr. Markovi-
ča, bo podal svojo ostavko. Po tem
sestanku se bodo seje skupščine od-
ložile do 14. t. m., potem pa bodo
seje predpoldne in popoldne, da se
bo v čim krajšem času moglo rešiti
vprašanje ustave.

LDU Beograd, 7. aprila. Na da-
našnji seji radikalnega kluba je bilo

sklenjeno glede »obznane«, da se
imajo določbe, ki jih vsebuje, izva-
jati še nadalje, ker gre za delo proti
prevratnim elementom in ker se
sredstva in oblika sklada. Radi-
kalni klub bo podpiral vlado in gla-
soval za zaupnico.

LDU Beograd, 7. aprila. Danes je
demokratski klub sklenil z večino
glasov, da bo glasoval za zaupnico
vladi Nikole Pašića.

Obznana ostane. Komunisti tudi.
Radikalci zaupajo. Demokratje tudi.
Prevratni elementi obupavajo. Vla-
da tudi.

Proračun ministrstva za trgovino in industrijo.

V finančnem ministrstvu se je
danes nadaljevala razprava o pred-
logu državnega proračuna za leto
1921/1922.

Na dnevnem redu je bil prora-
čun ministrstva za trgovino in indu-
strijo, ki znaša v onem delu, ki pred-
videva izdatke 55.850.000 dinarjev,
dočim je znašal lanski proračun v
vseh delih 13.367.000 dinarjev za
Srbijo in Črno goro, 13.577.000 di-
narjev pa za ostale kraje. Ta povi-
šek je nastal vsled tega, ker je bilo
predvideno mnogo denarja za obno-
vo industrije in za izdajanje kredit-
tov za obrtne šole in industrijsko-
obrtne muzeje. Ker so ti izdatki za
našo državo radi njene majhne fi-
nančne moči preveliki, je finančno
ministrstvo odklonilo nekatere iz-
datke, kakor tudi gotove izdatke
vsled izdajanja kreditov trgovcem,
obrtnikom in industrijalcem. Kar se
tice dohodkov v proračunu za trgo-
vinsko ministrstvo, znašajo ti do-
hodki 17.000.000 dinarjev, t. j. šest-
krat več kot lani. Od te vsote vpla-
čajo samo tovarne za svilo 14.000.000
dinarjev, ostali trije milijoni pa so
bili doposlani od uprave fondov in
oddela za zaščito industrijske last-
nine. Ker je ostalo nekaj poglavij
proračuna, o katerih se še ni raz-
pravljalo, se bo razprava o teh po-
glavjih nadaljevala jutri.

Debata o vsem državnem prora-
čunu bo končana do 20. t. m. Že se-
daj se je pričela sestava proračuna
državnih dohodkov. Glavni vir dr-

žavnih dohodkov ostanejo tudi še v
prihodnje davki in razne pristojbine.
V tem zmislu je finančno minist-
stvo že izdelalo načrt, ki predvideva
znatno zvišanje dosedanjih pristoj-
bin. Poleg že obstoječih pristojbin
se uvedejo še nekatere nove. S tem
novimi se v prvi vrsti obdavčijo
dedščine, manjše za 12%, večje pa
za 20%. Zvišajo se tudi takse za
oglas v časopisih, za brodarstvo
itd. Od dosedanjih taks so ukinjene
samo one na mineralne vode, ker se
je pokazalo, da so bili stroški drža-
ve pri mineralnih vodah večji, ka-
kor dohodki iz pristojbin. Računajo
s tem, da bodo zvišane stare pri-
stojbine prinesle državi najmanj pol
milijona dinarjev več.

Ker bo načrt zvišanja in ureditve
državnih taks v kratkem končan, se
šimprej pozovejo delegati iz vseh
pokrajin, da podajo svoje mišljenje
o pristojbinah, nakar se bo v prora-
čunu razpravljalo na seji gospodar-
sko finančnega komiteja.

Glavni vir državnih dohodkov
ostanejo tudi še v prihodnje davki in
razne pristojbine. Ali ne Narodna
banka?

Prijetno iznenadila bo vse prebi-
valstvo nepričakovana vest, da bo
načrt zvišanja in ureditve državnih
taks v kratkem gotov. To je zelo raz-
veseljiv pojav, ki bo vzbudil sploš-
no zadovoljnost med občanstvom, ki
je sklenilo, da iz patriotičnih moti-
vov od danes naprej ne bo vplagalo

nobenih prošelj na javne oblasti, do-
kler se pristojbina za koleke itd.
znatno ne poviša.

Zakonodajni odbor.

LDU Beograd, 6. aprila. Ker je
ustavni odbor končal svoje delo za
načrt ustave, ki se bo predložil skup-
ščini za sprejem, se je preustrojil v
zakonodajni odbor, ki se poveča za
18 članov. Ta odbor šteje 60 članov
ter bo takoj začel svoje delo za ze-
načenje zakonov in uprave v naši
državi.

Vse bo enako in vsi bomo enaki.
Oj srečni kmetje, srečna vas!

Konferenca nasledstvenih držav.

Na seji konf. nasledst. držav v Rimu
je imel za ministrom za zunanje posle gro-
fom Sforzo romunski poslanik v Rimu La-
hovari govor, v katerem se je zahvalil Ita-
liji za iniciativo pri sklicanju konference
nasledstvenih držav v Rimu in hvallu Ita-
lijskega kralja. Predlagal je, naj se na-
čelnik italijanske delegacije marki Imperi-
ali izvoli za predsednika konference. Mar-
ki Imperiali se je zahvalil za izvolitev in
prevzel predsedstvo. Konferenca se je de-
lila v dve komisiji. Prva se bo bavila s
upravnimi in pravnimi zadevami ter bo
zborovala ob torkih, četrtkih in sobotah;
druga pa se bo bavila z gospodarskimi in
finančnimi zadevami ter bo imela seje ob
ponedeljkih, sredi in petkih.

Mi smo že povedali že včeraj, za kaj
se na tej konferenci gre: za dobičkonosne
trgovske posle. To potrjuje tudi danes v
Ljubljani ošla številka »Neue Freie Pres-
se« ki našteva celo vrsto pravnih vprašanj,
ki jih bodo gospodje obravnavali.

Rudarska stavka na Angleškem.

LDU London, 6. aprila. Uradno
se poroča, da je vlada zastopnikom
rudarjev predlagala naj zopet pri-
čne pogajanja z zastopniki rudniških
posostnikov. Izvrševalni odbor ru-
darske zveze je sprejel ta vladni
predlog.

LDU London, 7. aprila. Razgo-
vor, ki ga je imel danes angleški
ministrski predsednik Lloyd George
z zastopniki rudarjev ni imel uspe-
ha. Radi tega ne pride do sestanka
z zastopniki rudarjev in lastniki
rudnikov.

LDU London, 6. aprila. Vsa po-
ročila iz severne grofije York jav-
ljajo, da se je delo povsod nehalo.
V mestu Cowden Beath (Škotska)
je med stavkajočimi in med policijo
prišlo do spopadov, pri čemer je
bilo mnogo oseb ranjenih. Ko je po-
licija hotela rešiti tovariša, ki so ga
stavkajoči delavci odvlekli seboj, je
prišlo do novega spopada, pri čemer

je tekla kri. Tekom večera so se
nemiri ponovili.

LDU London, 6. aprila. Spodnja
zbornica je na svoji seji razpravljala
o resoluciji, ki je bila včeraj predlo-
žena po vladi z ozirom na določila
izjemnega stanja. Spodnja zbornica
je vladna določila odobrila z 270 pro-
ti 50 glasovom.

»Neue Freie Presse« javlja iz
Londona: Vsi mornarji so vpoklica-
ni od svojih dopustov na službovan-
je, da bodo eventuelno opravljali
najnujnejša dela pri rudnikih. Polno-
močja vlade spominjajo na vojno
stanje. Vsa prometna sredstva, pli-
narne in elektrarne stoje pod držav-
no kontrolo. Vlada nadzoruje dalje
vso prehrano, vsa pristanišča, plo-
bo in izvoz.

Meščanski listi pišejo optimistič-
no, toda glasovi iz delavskih vrst
ne kažejo na popuščanje. »Daily He-
rald« objavlja seznam znižanja mezd,
ki čaka delavce v vseh obratih. Na
parnikih nameravajo znižati mezde
za 50 odstotkov. Take vesti na de-
lavstvo ne vplivajo ravno pomirli-
vo.

Delavski voditelj SFrank Hodges
je izjavil: Če bi imela država po-
gum priznati, da je mogoče rešiti
krizo v smeri, ki smo jo mi predla-
gali, bi bilo upanje na skorajšen ko-
nec stavke upravičen. Po vsem tem
pa, kar smo izkusili dosedaj, tega
upanja ni. Vlada je dala nadzorstvo
nad rudniki prej iz rok, kakor je bilo
nameravano, da razbije rudarsko or-
ganizacijo in rudarje prisili, da se
uklonijo zahtevam delodajalcev. Temu
se bodo pa rudarji dolgo upirali.
Mogoče jih bo k temu prisilila lako-
ta, ampak potem bo tudi Anglija uni-
čena.

Delo v angleških rudnikih počiva
že cel teden. Lastniki rudnikov so
vrgli na cesto nad 1 milijon rudar-
jev, ker ti niso hoteli pristati na zni-
žanje plač. To je največje izprtje, kar
ga pozna zgodovina mednarodnega
delavskega gibanja.

Vzroki, ki so dovedli do tega
meznega gibanja, dajejo gibanju
pomen, ki sega daleč preko navadne-
ga meznega boja. Če se posreči an-
gleškim rudarjem odbiti ta napad
kapitalistov, se utesne svetovna
zgodovina zasukati v nove smeri.

Angleška industrija se nahaja v
silno težki krizi. Odjemalcev blaga
ni. Zaloge se kopičijo v magacinih.
Številno brezposelnih raste od dne do
dne.

Vzroki krize so različni. Vojna
je obremenila angleške finance s
silnimi bremenmi. Vlada je naložila
kapitalistom silne davke, da vzdrži
finančno ravnovesje. Zaradi dragi-
nje pa potrebujejo tudi kapitalisti za
svoje osebne izdatke mnogo več de-
narja kakor pred vojno, zato da mo-
rejo uporabiti mnogo denarja za po-
večanja ali izboljšanje svojih obrat-

tov. Kar so pa imeli angleški kapita-
listi denarja odveč, so ga raje plo-
donosno naložili na obrate v koloni-
jah ali pa v tistih evropskih deželah,
kjer so delavske plače nižje kakor
na Angleškem. Ker pa niso zidali na
Angleškem novih fabrik in starih
niso razširili, zato je zastala izdela-
va strojev in drugih produkcijskih
sredstev. Kriza je bila tu. Ker pa ni-
so zaslužili delavci teh strok, je pa-
del tudi konzum onega blaga, ki ga
odjemajo delavci. Kriza je postala
še hujša.

Drugi vzrok je valutna kriza.
Srednjo in vzhodno Evropo je uni-
čila vojna, zato te dežele ne morejo
plačevati angleških izdelkov. Nizka
srednjeevropska valuta deluje tako
kakor eksportna premija in postru-
je konkurenco srednje Evrope z An-
glijo. Nemčija mora dati po mirov-
ni pogodbi premog Francozom, zato
Francozje ne potrebujejo angleške-
ga premoga. Revščina srednje Ev-
rope je torej tudi vzrok angleških
gospodarskih kriz.

Prvo sredstvo, katero hočejo
vporabiti angleški kapitalisti proti
krizi, je znižanje delavskih plač. Če
znižajo plače svojim delavcem, tako
pavijo angleški kapitalisti, bodo
imeli še vedno dovolj za sebe in za
investicije in za nove tovarne in bo-
do raje investirali svoj kapital do-
ma kakor drugod. — Konkurenčna
možnost angleške industrije na sve-
tovnem trgu se bo zopet zvišala in
izvoz bo rastel. Narasel bo tudi
konzum onih produktov, ki se pride-
lujejo in potrošijo doma.

Temu načrtu se delavstvo seve-
da upira. Delavci zahtevajo v prvi
vrsti revizijo mirovnih pogodb, ki so
uničili gospodarsko življenje Sred-
nje Evrope in Rusije. Če si te deže-
le opomorejo, bodo zopet kupvale
angleške industrijske izdelke: Po-
tem bodo skočile tudi plače delav-
cev v Srednji Evropi, s čemer bo
uničena »umazana« konkurenca
srednje-evropskih delavcev. To bo
prisililo tudi angleške kapitaliste, da
bodo svoj denar nalagali doma.

Tretji vzrok krize leži v razli-
ki, kako živi angleški in srednjeev-
ropski delavec. Če se življenjski na-
čin enega ne izenači z drugim, kri-
ze ne bo mogoče premagati. Angle-
ški kapitalisti hočejo angleške de-
lavce potisniti na nivo kontinental-
nih delavcev, delavci pa hočejo
dvigniti svoje srednjeevropske to-
varije na višino angleških delavcev.

Boj so začeli delodajalci. Pono-
kod so že znatno znižali plače de-
lavcem. Rudarji so se pa temu po-
skusu upirali. Rudarji so najmočnejša
delavska organizacija na Angleškem.
Če bodo padli ti, bodo znižane plače
vsem delavcem. Zato so začeli an-
gleški kapitalisti boj v prvi vrsti z
rudarji. Če zmaga rudarji, bo to
velika zmaga mednarodnega prole-
tarijata.

LISTEK.

IG. MIHEVC:

Dieselmotor.

(Konec.)

Tudi v Južni Afriki je šlo — za
svobodo! Komaj pa je dim smodni-
ka in mrtvaški duh padlega proletar-
ijata izhlapel, so prišli južnoafri-
kanski zlati rudniki v roke angleš-
kega kapitalizma in narod je dobil
— svobodo!

Angleški minister mornarice je
dejal leto pred svetovno vojno v Pa-
rlamentu: »svet ima več kot za-
dosti petrolejskih vrelcev!« Tudi
angleški kapitalisti, ki so morali gle-
dati finančne pirate, kako je Dese-
lov motor cene nafte zvišal, so bili v
skrbah, kako bi tudi sami delali do-
bičke, če bi imeli petrolejske vrelce

v rokah, tako kakor jih ima Rocke-
feller.

Kjerkoli se je našel nov vrelc
surovega olja, ga je pograbila Ro-
ckefellerjeva grupa kakor jastreb
kokoši!

Franoski finančni pirati niso za-
dovoljni z razdelitvijo vojnega ple-
na, posebno se hudujejo na angleške
čuvare kapitalizma, ker so v Tur-
čiji bogate zaloge surovega olja v
Mossulu prisodili svojim finančnim
piratom. No pa ne samo to! Kakor
so pred kratkim listi registrirali, so
angleški finančni pirati izvolili, da
ima tudi Jugoslavija bogate zaloge
v okrajih Zagreba, Bjelovar-Križe-
vac in Požeja. Takoj so si znali pri-
dobiti v Beogradu naše državne kr-
milarje in so ustanovili eksploaci-
sko družbo pod imenom »Jugoslo-
vanska petrolejska akcijska družba«
s sedežem v Zagrebu. (The Jugo-
slav Petroleum Company at Za-

greb), ki je dobila pravico eksplo-
atacije za zemeljsk plin, zemeljski
vosek, nafto, asfalt in petrolej na te-
ritoriji 2400 kvadratnih kilometrov.
V resnici bi se imela ta družba gla-
siti »The Anglo-Saxon-Petroleum-
Company Limited« v Londonu.
Ustanovnega kapitala je 50 milijon-
ov s 125.000 akcijami, ki pa jih
imajo večinoma angleški finančni pi-
rati v rokah. Duševni voditelji te
družbe so: minister Hendivcus Co-
lyn, Sir Robert Waley-Cohen in An-
drew Aynew, direktor anglosakson-
ske Petroleum-Companyje v Londonu.
Tudi važne rumunske petrolejs-
ke družbe so prešle zadnji čas v
roke angleških finančnih piratov.
Prav tako so pridobili ti ljudje ne-
omejeno kontrolo nad razsežnim pe-
trolejskim poljem v Kaliforniji.

Angleški kapitalisti so dobri ra-
čunarji, ki dobro vedo, da bo petro-
leji izporinili premož, najboljši pre-

mog ima kvečjem 8000 kolorij, do-
šim jih ima petrolej 11.000. Pri kur-
javi s petrolejem je izguba eneržije
neznatna, komaj 20%, pri premogu
pa zelo velika. Ladje, ki vozijo iz
Evrope v Vzhodno Azijo, morajo na
poti sem in tja osemkrat napolniti
svoje zaloge s premogom, pri kur-
javi s petrolejem in Dieslovim mo-
torjem zadostne zaloga za vso pot.

Pod pretvezo iz vojaških ozir-
ov je zahtevala antanta od Nemčije uni-
čenje vseh Dieslovih motorjev. Proti
taki zahtevi se je naravno uprla vsa
Nemčija. Navsezadnje se je pa izka-
zalo, da Francija o tem nič ne ve, in
da to zahtevajo le angleški finančni
pirati. Ali ni to že naivni pohlep an-
gleškega kapitalizma? Tudi Ribni-
čanov je v svetovni vojni mnogo
padlo in ako vsa rešeta sežgemo, jih
bodo Ribničani vendar še delali. Če
bi se torej angleškim finančnim pi-
ratom tudi posrečilo vse Dieslove

motorje uničiti, uničili ne bodo Dies-
lovega izuma!

Posrečilo se jim je bogate zakla-
de v raznih državah podjarmiti, tako
tudi pri nas v Jugoslaviji. Prišel pa
bo čas in to prav gotovo, ko bo re-
kel narod: proč s kremplji finančnih
piratov!

Naravni zakladi so last naroda:
nov izum naj služi človeštvu!
Rudolf Diesel je bil rojen v Pa-
rizu dne 18. marca 1858. Že v svo-
jih študijskih letih se je bavil z grad-
bo novih mašin, vendar je šele leta
1897, podal prvi model Kruppovi to-
varni v Augsburgu in Nürnbergu.
Leto nato je predložil društvu nem-
skih inženierjev svoj model, ter je s
tem prišla njegova iznajdba v jav-
nost. V Monakovem v muzeju se na-
haja prvi Dieselmotor. Mogoče, da
nekoč angleški finančni pirati zahte-
vajo, da se tudi ta uniči!

K ljubljanskim občinskim volitvam.

KANDIDATNA LISTA JSDS.

Krajevna politična organizacija JSDS za Ljubljano je vložila svojo kandidatno listo za občinski odbor ljubljanski pri poverjeništvu za notranje zadeve. Nosilec liste je s. I. Kocmur. Celotno listo, ki obsega zastopnike vseh panog naših organizacij objavimo v sobotni številki.

VRSTNI RED VOLILNIH SKRINJIC.

Pri občinskih volitvah kandidira v Ljubljani šest strank. Volilne skrinjice bodo razvrščene v sledečem vrstnem redu:

1. jugoslov. demokratska stranka (nosilec dr. Ravnihar).
2. komunistična stranka (nosilec Vencajz)
3. narodno-socialna stranka (nosilec dr. Jamar).
4. slovenska ljudska stranka (nosilec Ogrin).
5. samostojna kmetijska stranka (nosilec Melik).
6. jugoslov. socialna demokratska stranka (nosilec s. Ivan Kocmur.)

SKRINJICA SOCIJALDEMOKRATİČNE STRANKE JE ZADNJA!

Politične vesti.

Uradna prepoved. Deželna vlada za Slovenijo razglasa na povelje ministrstva za notranje zadeve: V zadnjem času lasirana je iz zlih namenov v inozemstvu vest o mobilizaciji naše vojske. Poleg tega počelo so pa sluhne vesti cirkulirati tudi po našem ozemlju. Ni sumnje, da razširjajo take vesti protidržavni in nezadovoljni elementi in to za namenom, da vzbude med širokimi masami ljudstva nezadovoljnost in da preprečijo, oziroma onemogočijo na ta način pravičen razvoj naše državne organizacije. Na podlagi tozdev. dopisa ministrstva za notranje zadeve objavlja deželna vlada, da so te vesti neresnične in da se bo proti prenaševalcem in razširjevalcem takih vesti najstrože postopalo po tozadavnih zakonitih določilih.

Uradna zapoved. Vsem poslom v Sloveniji je zapovedano nositi nagobčnike, da se preprečijo stekli napadi. Vzrok stekline je navedeno »suša«.

Pogajanja za poverjeniška mesta v Sloveniji. »Riječ« poroča, da se bodo te dni pričela pogajanja med demokratsko in slovensko samostojno kmetijsko stranko radi izpolnitve ljubljanske vlade.

Odložen mandat. Narodni poslanec za novosadsko okrožje, dr. Milan Svinjar, član radikalne stranke, je odložil mandat in je na njegovo mesto stopil neki Janjo Šljak. Radikalni klub ga je k temu uaptil, ker mu je delal slabo reklamo.

Pridni ministri. Ministrstvo verstva je sprejelo deputacijo svetnikov protestantske cerkve, ki je zahtevala, da se protestantski cerkvi v Vojvodini prizna avtonomija. Trgovinsko ministrstvo je izdelalo pravilnik za deklishe obrtne šole v vsej državi. V ministrstvu za trgovino se živahno pripravlja organizacija trgovske in politične informativne službe v inozemstvu. Dosedanje agencije se bodo zamajale s primernejšimi, manj kompliciranimi in cenejšimi institucijami. Ministrstvo za javna dela je zahtevalo potrebne kredite za zgradbo vseh cest v Srbiji in Črnigori, ki so v slabem stanju. Ministrstvo za agrarno reformo je od ministrstva za šume in rude zahtevalo potrebni material za zgradbo dobrovoljskih domov. S tem bi se kolonizacija dobrovoljcev znatno pospešila. Vse to poročajo iz Beograda.

Oster odgovor. »Basler Nationalzeitung« javlja, da je švicarska vlada jako ostro odgovorila na zahteve jugoslovanskega poslanstva glede Karlovačega nadalnega bivanja v Švici, ker ima samo Švica pravico odločati o švicarskem ozemlju. Švicarski odgovor naglašja, da je nevarnost za Jugoslavijo pač manjša, če je Karl v Švici, kakor pa na Ogrskem. Jugoslovanski korak je švicarsko vlado presenetil toliko bolj, ker je pred leti našel tudi srbski kralj Peter svoje zavetje v Ženevi.

Razpust italijanskega parlamenta. Poslanska zbornica je bila z dekretom razpuščena. Nove volitve so razpisane za 15. maj. Senat in novoizvoljena zbornica se sestane 11. junija.

Nemškoavstrijska vlada je iz republike izgnala kneza Ljudevita Windischgrätz, grofa in grofica Erdödy — za vedno, ker so pomagali ekscesarju na njegovi poti na Madžarsko.

Bela Kun poverjenik. Pa ne pri »Krajevski vladi« za Slovenijo, ampak kakor poročajo listi iz Helsinkij, je bil imenovan za višjega poverjenika sovjetske vlade na Krimu.

Razkol med italijanskimi klerikalci. Iz Rima poročajo, da so nekateri ekstremistični elementi, ki jih je ljudska stranka izključila, sklenili ustanoviti novo kršćansko delavsko stranko. »Corriere della Sera« meni, da radi tega ljudska stranka ne bo nič slabša.

Dnevne vesti.

Iz narodnosocialne liste. Narodnosocialna stranka kandidira na svoji listi tudi gospoda Antona Peska!

Mestno tržno nadzorstvo poroča, da so se za poskušnjo do nadaljnjega nkrepanja ukinile maksimalne cene za goveje meso in pripustila prosta trgovina z govejim mesom.

Napredovalni zdravniški kurzi. Na željo prof. dr. N. Jagiča, Wien VIII, Schloßergasse 22, ki je pripravljen dati zdravnikom iz Jugoslavije vsa pojasnila in jim iti na roko, naznanja zdravstveni odsek, da se vrše v aprilu, maju in juniju na dunajski medicinski fakulteti praktični napredovalni kurzi iz vseh panog medicine. Od 6. do 18. junija se vrši kurz iz kirurgije, ortopedije, ginekologije in pediatrije. Program tega kurza je interesantom na razpolago v zdravstvenem odseku.

Volitve v višji šolski svet. Včeraj je bil končan skrutinij volitev zastopnikov v višji šolski svet iz skupine učitelstva na ljudskih in meščanskih šolah. Z veliko vaščino so zmagali kandidati UJU proti Slomškovi zvezi. Izvoljeni so: Luža Jelenc, gđc. Janja Miklavčič in Anton Gmuc. Namestniki Dragotin Humek, Davorin Matko in Anton Hren.

Jugoslaviji ni potreba verižniškega urada. Dne 1. januarja lanskega leta ustanovljeni »Centralni urad zoper navajalce cen, tihotapce in verižnike« je sprva razvijal vrlo žilavo delovanje proti verižnikom, ki so se tega urada začeli silno bati. Toda vedno iznajdljivi verižniki so kmalu poznali v boju proti temu uradu razne trgovske korporacije, ki so kmalu dosegle, da je urad moral kapitulirati pred veleveržniki in je lovil le še kak neznaten eksemplar tihotapcev. V zadnjem času se je v tem uradu naselilo milično življenje. Po malem so začeli likvidirati poslovanja urada in kakor doznavamo, bo ta državna institucija prenehala s svojim poslovanjem. Saj v Jugoslaviji ni draginje!!!!

Navijači cen mesa. (Slika na sejm.) Na sejmu živinskega sejmja v Ljubljani dne 6. t. m. se bilo zelo živahno. Na sejm so kmetje prinesli 397 kosov 88 pitanih volov, 91 kosov 235 pičmenskih prašičev. Cene govejega mesa so padle. Cene so se gibale med 20—30 K za kilogram žive teže. Vso govejo živino so izključno kupili razni mešetarji izvoznikarjem. Na sejm so bili v resnici zanimivi prizori. Konec so v iskrnih dirhah pridili semintja. Mešetarji so jih motrili in karali za vsako napako. Bolj živahni v kupčijskih pogovorih pa so bili gotovi mešetarji. Njih latinsčina je skoro nerazumljiva. Tako je neki mastno zalit mešetar z velikim bradom zalisc kritičal in barantal: »Deset navrh! Kmet: Dve kili! Deset kili! Kmet: Trile! Deset kili! Kmet: Pet! Zadnja beseda! — Osem! Kmet: Ne. Pot! In udarili so ter šli pit likof.

Stekel pes na Igu. Na Igu po vseh vaseh je divjal stekel črn pes srednjevelike velikosti. Orizel, kralj in popadal je vse, kar mu je prišlo na pot. Ugriznil je osem domačih psov, ki so se takoj nalezli stekline. Ogrizel pa je tudi dva dečka in sicer: 13 letnega Martina Gradiska, sina gostačke v Dragi in 13 letnega Alojzija Rotarja, sina delavke na Studencu. Orožniki in kmetje so stekle pse postrelili.

Rodbinska tragedija na Govejku. Zavrtni morilec 55 letnega posestnika Janca Kreka p. d. Lužarja na Govejku, 19 letni posestnikov sin France AHČ je po umoru pobegnil in ga orožniki doslej še niso mogli izslediti. Najbrže je pobegnil v zasejeno ozemlje. Orožniki so aretirali ženo Marjo in tri druge sokrivce kmečke fante. Za izvršitev umora je žena obljubila Aliču 10.000 K. Janez Krek je bil drugače kmečki original. Stari turisti in razni botaničarji so kaj radi obiskovali na visoki samotni stoječi Lužarjevo hišo. Krek je bil ljubitelj narave in zvest čuvár redke polhovgrške flore. Zvesto je posebno čuval svetovnoznano botanično redkost: Blagajev volčin (Daphne Blagajana.)

Aretrirani požigalci. Ljubljanska policija je aretirala tri bivše hlapce barona Codellija in neko žensko, ki so osumljeni požiga velikega hleva na Kodeljevem. Požarna škoda znaša okoli 1.500.000 K. Zavarovalnica 30.000 K.

Pomanjkanje govejega mesa. Z ozirom na notico pod tem naslovom nas ravnanstvo Vnovčevalnice prosil za pojasnilo, da vnovčevalnica ne prodaja na trgu mesa zaplenjenih volov, temveč meso volov, ki jih kupuje sama na sejmih oziroma po domovih. Od novega leta je prevzela in plačala en par volov in eno brejo kravico, dočim se je vsa ostala zaplenjena živina prodala na kraju zaplembe brez intervencije, oz. vednosti vnovčevalnice.

Sveća vojska surovosti, nenravnosti, pjanosti, razuzdanosti, najgršim madežem na lico naroda! V nedeljo 10. aprila ob 10. dopoldne bo na verandi Uniona javen shod, na katerem se bo govorilo in razpravljalo, kako odpraviti te ljudske napake in kako naravno dvigniti. Prijatelj! Ljudstva — povabljeni! Kdor želi govoriti, naj se blagovoli naprej javiti »Sveći vojski.«

Velik naval na bolnico. V ljubljansko javno bolnico je v zadnjem času velikanski naval, vsi oddelki so prenapolnjeni. V treh mesecih je bilo sprejetih 2859 bolnikov in samo v mesecu marcu 1084 oseb.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh podružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti, je iskalo v preteklem tednu od 27. marca do 2. aprila 1921 dela 202 moških in 106 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 217 moških in 177 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 122. V delo se sprejemajo: hlapci, polji, delavci, dekle, strojni monterji, mizarji, zidarji, opekarji, kovači, usnarji, vzgojiteljice, blagajničarka s prakso, šivilje za obleko in perilo, služkinje, kuharice, vajenci vajenke itd.

Nekoliko več obzirnosti. Med cestama Pot v Rožno dolino in Večno potjo se nahaja polje, ki ga obdelujejo nbožni ljudje. Mesto je prepustilo svet njim. V neki vili tam pa imajo okolo petdeset kokoši, ki jih kar prosto spuščajo po njivah, da tam delajo škodo. To je nekoliko prevelika neobzirnost, ki mora prenehati.

Nov demokratski list. V Vukovaru je 2. aprila izšel nov demokratski list pod imenom »Demokrat«, ki mu je odgovorni urednik bivši ban dr. Paleček.

Kap ga je zadel. Višjega nadzornika obratnega ravnanstva Južne železnice Leopolda Klinkowskega je v sredo okoli 11. ure ponoči obšla nenadna slabost v restavraciji »Uniona«. Na stolu se ni mogel premakniti, ker je otrpnila polovica života. Živčnemu otrpenju je sledilo tudi omračenje duha. Prepeljali so ga na nevrolgično-psihijatrični oddelak primarija in vseučiliškega prof. dr. Ivana Robide v javni bolnici.

Čuden samomor. V bolnišnici v Zagrebu se je z žepnim nožem začel v vrat kmet Niko Zgurič, ker ni mogel več prenesti bolečin, ki mu jih je povzročal železod.

Poštna vez z Italijo. Italijanska vlada je odpravila cenzuro v poštnem in brošurnem prometu Jugoslavije z okupiranim ozemljem.

Razbojnik ropali 8 milijonov dinarjev. Šef finančne uprave Radul Radović je 20. m. m. z avtomobilom potoval iz Trcega novi v Dalmaciji v Cetinje. Imel je pri sebi blagajno z 8 milijoni dinarjev, ki so bili državni denar, namenjen za penzioniste in invalide v Črni gori. Na poti blizu kraja Bukovica pa so razbojniki napadli avtomobil, pobili, oziroma težko ranili vse osebe, ki so se nahajale na avtomobilu, ropali ves denar, zlatino in srebrnino in izginili.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Opozarjamo na diskusijski večer, ki bo danes v petek ob 20. uri v mali dvorani »Mestnega doma«. Ker je diskusija važna, naj se večera udeležijo sodrugi čim številnejše.

Žepni koledarji. Prosimo vse tiste, ki imajo žepne koledarje v razprodaji, da nam takoj sporoče, če jih imajo še kaj v zalogi. Za prodane naj nam čimprej obračunajo. — Tajništvo JSDS, Ljubljana, poštni predal 168.

Sklepi mednarodne socialistične konference na Dunaju. Centralno tajništvo ima na razpolago brošurice gornje vsebine (v nemškem jeziku) in jih razpošilja vstevši poštnino po 6 K za izvod. — Naročite jih pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ, Ljubljana, poštni predal 168.

V esperantski tečaj se sprejme še pet posetnikov. Zglasite se v Selenburgov ul. šte 6/II. (kovinarska org.) od 14.—18. ure. Pristopnina 10 K!

Vestnik Svobode.

Pevci ljubljanske »Svobode«! Danes zopet pevska vaia ob 7. zvečer v Sel. ulici. Pridite vsi in privedite tudi nove člani!

Gospodarstvo.

Zadeve Narodne banke. Esnaška Narodna banka je imela glavno skupščino, na kateri so med drugim tudi sklenili, da se da državi novo posojilo v znesku 850 milijonov dinarjev. Nove delnice se izplačajo v zlatu; za vsak zlati dinar štiri srebrne. Od dobička pripade državi 60 odstotkov, banki pa 40. Dobiček v preteklem letu znaša 3.558.489,37 dinarjev. Dosedanjemu odboru so podelili absolutorij — in ga nanovo izvolili. Poleg tega so izvolili v upravo še par novih ljudi — zasluge trčba

poplačati. Vse to je bilo pričakovati že prej...

Papirnatega denarja je v Jugoslaviji za 3.344.542,710 dinarjev v prometu. Tako poročajo iz Beograda, ampak iz Dalmacije itd. bi lahko povedali še kaj lepega o stotinah milijonov kron, nežigosanih, katerih vprašanja si vlada ne upa prav načeti, temveč čaka, da ga bodo taki in taki elementi rešili s porajenimi žigi.

Novi kapi pacirja. Ministrstvo financ je naročilo pri novosadskem umetniškem zavodu Grafika, da izdela 60 milijonov bankovcev po en četrt dinarja, a zagrebška deželna tiskarna jih natisne 140 milijonov. To je pač 200 milijonov kron. Papir za ta denar je nabavljen iz Slovenije — v tej obliki ne bo zato nič boljši...

Delo je ustavila tvornica avtomobilov Fiat. »Corriere della Sera« javlja, da je ravnanstvo avtomobilске tvornice Fiat sklenilo, ustaviti obrat, ker so delavci zahtevali, naj ravnanstvo njim prepusti odločitev, kateri delavci naj se odpuste. Ravnanstvo je to zahtevo odklonilo. Po ustavitvi obrata bo 13.000 delavcev brez posla.

Na pragi Beograd-Sisek se je otvorila nova železniška postaja »Živačo«.

Sport.

Izleti v planine se skoraj začnejo. Vsakdo hoče porabiti svoj prosti čas ter iti v gore, da se malo razvedri. Zbirajo se v družbah, ugibajo kam in kako bi najboljše hodili, a nikdo ne ve pravega izhoda. Iz te zagate reši najbolje »Planinski koledar za leto 1921«, v katerem so natisnjeni vsi izleti ter je označeno, koliko časa se rabi za eno ali drugo turo. Naroči se pri »Založništvu Plan. koledarja v Mariboru, Krekova ulica 5. I. nadst.«. Cena s poštnino 21 K. Čisti prebitek je namenjen za povečanje koč na Korošici pod Ojstrič. Planinci širite ta koledar!

Gradjanski SK. v Ljubljani. Zagrebški prvak in brez dvoma najmočnejši klub v Jugoslaviji igra v nedeljo 10. t. m. proti Iliriji. Gradjanski SK. se je priboril odlično ime ne samo doma, temveč tudi v tujini. Navajamo nekaj rezultatov, ki pričajo o njegovi kvaliteti. Jeseni 1919 je igral v Pragi proti Slaviji 2 : 3, v Plzinju proti Češkemu Levu 5 : 2 in 8 : 0, pretečno sezono je zmagel v Zagrebu proti Viktoriji Žižkov 3 : 1, proti Kladnem 1 : 0. Igral je z Uniomom Žižkov 0 : 0, na Dunaju z Rapidom 2 : 3, z Admirio 1 : 1, z WAF 3 : 3, Sportklubom 2 : 2, Floridsdorfom 2 : 3. Letos je zmagal nad dunajskim Simmeringom 5 : 1. V Jugoslovanski reprezentanci proti Švedom je bilo 9 igralcev Gradj. SK. Ker je letos Ilirija v izborni formi, kar piča že rezultat letos doigranih tekem 34 : 0, bode tekma jako zanimiva, mirno rečeno boljša, kot lani z dunajskim Sportklubom. Predigro izkarta Ilirija rez. Hermes.

Društvene vesti.

Redni občni zbor »Splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovensko ozemlje s centralnim sedežem v Ljubljani, se bo vršil v nedeljo dne 10. aprila 1921, ob 9. uri dopoldne, v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Dopisi.

Iz Trbovelj. Vsem naročnikom lista »Napreja«, ki prejema list po raznašalki, naznanjam, da se bom v nedeljo dne 10. aprila sam udeležil dostave lista, da se seznanim z naročniki in bivališčem njihovim. Ob tej priliki bi prosil, da mi naročniki vse želje glede lista sporoče. Obenem prosim, da naročniki preskrbe potrebni drobiž za naročnino, da ne bo preveč zamude. Zlasti pa vabim somišljenike, da pridobivajo nove naročnike, katerim oskrbim redno dostavo lista, Franc Rinaldo, zaupnik.

Pošljite naročnino!

40%
Za pomladno in poletno sezono
novodošli elegantni vzorci angleškega sukna!

Zahtevajte vzorce!

Vsakovrstne obleke za gospode in dečke
lastnega izdelka po najnovejših krojih.

40% Prva kranjska razpošiljalna
manufakture, mode in konfekcije 40%

Schvab & Bizjak

Ljubljana

Dvorni trg 3.

Pod Narodno Kavarno.

40%

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec.